

Geir-Tore Midttømme bes vurdert sin habilitet i saken. Midttømme er styremedlem i Gauldal Brann og redning. Utvalget erklærer Midttømme inhabil i saken etter fvl. § 6-1 bokstav e).

Marte Olden bes vurdert sin habilitet i saken. Olden er styremedlem i Gauldal Brann og redning. Utvalget erklærer Olden inhabil i saken etter fvl. § 6-1 bokstav e).

Tilleggsforslag fra Ap, KrF, PP, MDG v/forslagsstiller Gunn Inger Løvseth
Kommunestyret ber om å få oppdaterte og riktige Kostratall for videre behandling av selskapet.

Votering:

Tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Melhus kommunestyre tar orienteringen fra GBR IKS knyttet til bestillingen i k. sak 64/21 til orientering.
2. Kommunestyret ber om å få oppdaterte og riktige Kostratall for videre behandling av selskapet.

SAKSFREMLEGG

Forslag til ny brannordning for kommunene Midtre Gauldal og Melhus 2021 - Oppfølging av vedtak

Saksansvarlig: RAD/PLANUTV/Morten Bostad

Arkivsak 21/ 2010

Forslag til vedtak:

1. Melhus kommunestyre tar orienteringen fra GBR IKS knyttet til bestillingen i k. sak 64/21 til orientering.

Bakgrunn for saken:

I k.sak 64/21 - Forslag til ny brannordning for kommunene Midtre Gauldal og Melhus 2021 - ble det fattet følgende vedtak:

1. Melhus kommunestyre vedtar ny brannordning for kommunene Melhus og Midtre Gauldal som bygger på følgende vedlagte dokumenter:
 - a. Dokumentasjon av brann- og redningsvesenet i Midtre Gauldal og Melhus 2021
 - b. BrannRos 2021
 - c. Forebyggendeanalyse 2021
 - d. Beredskapsanalyse 2021
2. Den nye brannordningen som fases inn fom 2023, kombinert med øvrige utgiftsøkninger innebærer en kostnadsøkning på 26 pst. fra budsjett 2021 til budsjett 2025. Gjennomsnittlig årlig kostnadsvekst utgjør 6,5 pst. for årene 2021 til 2025. Alt er i løpende priser. Melhus kommune må bekoste 70 pst. av denne kostnadsøkningen.
3. Utgiftsveksten i selskapet ligger langt over det eierkommunene i selskapet legger opp til for de nærmeste fire årene. Melhus kommunestyre ber representantskapet i Gauldal brann og redning IKS å foreta en gjennomgang av selskapets økonomi med henblikk å begrense utgiftsveksten i selskapet fremover. Gjennomgangen må foreligge og komme til uttrykk i ifb. med selskapets arbeid med økonomi og handlingsplanen for perioden 2023 til 2026. Det er her viktig å skille mellom lovpålagte oppgaver og ikke lovpålagte oppgaver.
4. Melhus kommunestyre ber om en tilbakemelding fra styret og representantskapet om de vurderer at de klarer å få en fremtidig brann- og redningstjeneste som dekker utfordringsbildet skissert i ny brannordning. Frist for tilbakemelding innen mai 2022.

Som en ser av vedtakets pkt. 3. og 4. ligger det en bestilling til selskapets styrende organer om å melde tilbake til eierkommunene om resultatet av gjennomgangen av selskapets økonomi i dag og fremover med henblikk på å redusere utgiftsveksten samt om selskapet er i stand til å få en brann- og redningstjeneste som dekker utfordringsbilde i ny brannordning.

Saksutredning:

Til pkt. 3 i vedtaket:

I vedlagte notat (Vedlegg 1 til denne sak - Vurdering av innsparingsmuligheter) viser GBR IKS til at vedtakenes pkt. 3 og 4 ble satt på dagsorden i styre i sak 14/21. Vedtaket i styret ble at daglig leder og styreleder sammen med regnskapsfører gjennomgår selskapet med formål å kvalitetssikre og om mulig kartlegge mulige innsparingstiltak før ny behandling i styret i februar. Saken oversendes deretter for behandling i representantskapets møte i april.

Under er det gjengitt hva gjennomgangen konkluderer med:

1. Det ikke er mulig å finne innsparingspotensial innenfor gjeldende budsjett.

2. Det ble drøftet om det kan finnes andre måter å oppnå innsparing på. Bidraget til dette punktet er gjengitt i kursiv under.

«Den eneste muligheten vi ser er da å vurdere strukturen på brannberedskapen. Dersom en eller flere brannstasjoner fjernes kan noe innsparing oppnås. En enkel vurdering av innsparingspotensial knyttet til de enkelte brannstasjonene, som var presentert for styret i desember, ble gjennomgått i møtet. (Se vedlegg). Det er ikke veldig mye å hente på hver enkelt brannstasjon, blant annet fordi kostnadene til utrykninger vil være de samme uansett om de håndteres av en brannstasjon nær hendelsen eller en lengre unna. (Vil heller øke litt på grunn av lengre kjøretid). Det er viktig å være klar over at man ikke fritt kan fjerne brannstasjoner. Det må gjøres ny ROS-analyse for å vurdere om det er forsvarlig. Arbeidet med ROS-analyse er omfattende og utgjør i seg selv en kostnad, mest i form av arbeidstimer. Vi kan ikke love ut på forhånd at det er mulig å fjerne noen brannstasjon, før det er nærmere vurdert. Brannsjefen vil også uansett opprettholde sin faglige vurdering av at den nå vedtatt brannordninga er den riktige for området. Det vil være slik at beredskapen blir dårligere i et område hvor man fjerner en brannstasjon, og det må i så fall være politisk vilje til å ta ansvaret for redusert beredskap. Konklusjonen på møtet er at det kan vurderes å utrede endring av beredskapsstrukturen, med tanke på innsparing.»

Til pkt. 4 i vedtaket:

Dette punktet omfatter vurdering av mulighet for tilfredsstillende brann- og redningstjeneste i framtida. Spørsmålet ble drøftet av daglig leder og styreleder i GBR IKS i møte 08.04.22. Referat fra møte ligger som vedlegg 2 til denne sak. Konklusjonen fra møte er gjengitt i kursiv under.

«Konklusjonen er at den vedtatt brannordninga dekker utfordringsbildet for de fire årene den tar høyde for. Brann- og redningstjenesten vil være i stand til å håndtere dette utfordringsbildet, forutsatt at de midlene som brannordningsvedtaket legger opp til blir bevilget. Ut over de fire årene må det forventes behov for nye tiltak og neste revisjon av brannordning må håndtere dette. Dette vil forholde seg slik uansett hvordan brann- og redningstjenesten organiseres, i tråd med øvrig samfunnsutvikling.»

Behandling av saken i GBR IKS styrende organer:

Protokoll fra møte i representantskapet 21. april 2022 ligger vedlagt som vedlegg 3 til denne sak. Protokollen viser følgende resultat (kursiv):

1. Styret behandlet sak om innsparingspotensial i møte 28. februar 2022, sak 2/22, og fattet følgende vedtak: Styret godkjenner det fremlagte notatet (Vedlegg 1 til denne sak). Styreleder og daglig leder skal lage en utredning som svarer ut punkt 4 vedtatt i Melhus kommunestyre sak 64/21, før saken behandles i representantskapet. Representantskapet må ta stilling til styrets vedtak.
2. Representantskapet behandlet utredningen som besvarer punkt 4 i vedtaket i Melhus kommunestyre, sak 64/21 og kom til følgende vedtak: Representantskapet tar orienteringen til etterretning og oversender saken til kommunestyrene for behandling.

Konsekvenser for folkehelse:

Ingen

Konsekvenser for klima og miljø:

Ingen

Rådmannens vurdering og konklusjon:

Rådmannen konkluderer med at GBR IKS har gjennomgått og besvart bestillingen fra kommunestyrene. Besvarelsen konkluderer med at det ikke er rom for ytterligere innsparinger på driften i kommende økonomiplanperiode (2023-2026), men at det kan være noe å hente på en vurdering rundt brannstasjonsstrukturen. Selskapet har ikke vært i stand til å sammenligne seg med andre brann og

redningsenheter for 2021 da det er feil knyttet til KOSTRA rapporteringen for 2021. Rådmannen har bedt om at dette blir rettet innen fristen slik at en opererer med riktige tall for 2021.

Når det gjelder spørsmålet knyttet til muligheten for å drive tilfredsstillende brann- og redningstjeneste i framtida er selskapets svar at de klarer dette i de nærmeste fire årene gitt at eierne følger opp med midler i tråd med vedtatt økonomiplan for perioden 2022-2025, men at det må påregnes nye tiltak uten at dette er tallfestet nå.

Med utgangspunkt i de vurderinger selskapet legger til grunn må kommunens eiere legge opp til en kostnadsvekst på om lag 8 pst fra 2022 til 2023 med de anslag som var lagt til grunn for kostnadsvekst i økonomiplanen for 2022-25. Med bakgrunn i økt lønns og prisvekst i forhold til forutsetningene i fjor høst er det grunn til å anta at denne veksten økes ytterligere. Fra 2023 til 2024 og 2024 til 2025 ble det lagt opp til en vekst på hhv. 3,6 pst og 2,3 pst.

Veksten fra 2022 til 2023 er langt over den veksten Melhus kommune legger opp til.

Vedlegg:

1. Vurdering av innsparingsmuligheter, notat fra GBR IKS
2. Vurdering av mulighet for tilfredsstillende brann- og redningstjeneste i framtida, notat fra GBR IKS
3. Protokoll fra møte i representantskapet i GBR IKS 21. april 2022

Andre dokumenter som ikke er vedlagt saken:

GBR IKS, Vurdering av innsparingsmuligheter

Møtested og dato: Melhus brannstasjon, 14.02.2022 kl. 10:00 – 11:45

Virksomhet	Navn	Fork./initialer	Til stede / kopi
Gauldal brann og redning IKS (GBR)	Torstein Rognes, styreleder	TR	x
Gauldal brann og redning IKS	Arild Karlsen, brannsjef	AK	x
Gauldal brann og redning IKS	Herbjørg M. Ishol, Leder forebyggende	HMI	x
Melhus regnskap	Morten Wehn, regnskapsfører	MW	x

Agenda

Drøfte innsparingsmuligheter i henhold til styrevedtak i Ssak 14/21:

Ssak 14/21 *Revidert brannordning:*

Kommunestyrene i Melhus og Midtre Gauldal vedtok revidert brannordning henholdsvis 19. oktober 2021 i Sak 64/21 og 21. oktober 2021 i sak PS 51/21, se vedlagte utskrifter. Begge kommunene vedtok identiske punkter 1, 2 og 3, mens Melhus kommune vedtok et punkt 4. i tillegg. Styret må ta stilling til hvordan spørsmålene i vedtakspunktene 3 og 4 kan svares ut. Det blir laget en presentasjon til styremøtet, med relevante punkter for å innlede til prosessen.

Vedtak:

Daglig leder og styreleder skal sammen med regnskapsfører gjennomgå selskapet med formål å kvalitetssikre og om mulig kartlegge mulige innsparingstiltak før ny behandling i styret i februar. Saken oversendes deretter for behandling i representantskapets møte i april.

Referat

Gjennomgang av kostnader:

Kostnadene for branddelen av selskapet ble gjennomgått.

Kostratall som grunnlag for vurdering av kostnadene ble drøftet. Det er dessverre store feil i kostratallene. De viser cirka dobbelt så høy kostnad som det som er reelt. Årsaken til feilen kartlegges, men inntil videre kan tallene ikke brukes til sammenligning.

Opp gjennom årene har budsjettene tatt hensyn til normal vekst på lønns- og driftskostnader, men kostnader til kursing av personell har ikke vært økt tilstrekkelig. Der er det et etterslep. Investering i nytt brannmateriell og biler utgjør en kostnadsvekst de

senere årene. Det har noen ganger vært økninger på enkelte poster, for eksempel økte pensjonskostnadene i 2014 fordi det da måtte betales også for deltidsansatte.

Forventningene og kravene til brann og redningsvesenet har økt de siste tiårene. Vi har flere og mer krevende oppgaver enn den gangen det kun handlet om brannslukking. GBR har utstyr og kompetanse til å håndtere de nye oppgavene, slik alle brannvesen må ha. Dette har vi kanskje ikke formidlet godt nok utad. Kompetansehevinga er lovpålagt, og har medført kostnadsøkning.

Revisjonen av brannordninga i fjor dokumenterte behov for en del nye tiltak som vil føre til kostnadsvekst de kommende årene. Økningene har direkte sammenheng med samfunnsutviklinga. Når det bygges nye objekter og aktiviteten øker så må beredskapen tilpasse seg dette.

Det er viktig å huske at det er lovpålagte oppgaver som utføres. Forebyggende avdeling er i revidert brannordning fortsatt dimensjonert så lavt som mulig. Det eneste som kanskje kan vurderes opp mot hva som er lovpålagt, er innenfor beredskapsavdelinga, nærmere bestemt brannstasjonsstrukturen. (Se nedenfor under «Andre innsparingsmuligheter»).

En del faste kostnader, som andel av 110-sentral, IUA, husleie, nødnett osv. er utenfor vår kontroll. Disse kostnadene bestemmes av andre og vi er avhengige av ytelsene for å kunne drive. (Husleie på Melhus er det aktuelt å drøfte med utleier Melhus kommune).

Lønnsposter til utrykning styres av antall og varighet. Nivået på disse vil være det samme uansett, fordi hendelsene må håndteres.

Lønnsposter til øvelser er det i teorien mulig å skjære ned på, men dette fører raskt til dårligere tjeneste som vi ikke kan stå inne for, dårlig motivasjon, økt turnover osv.

Lønn utgjør nesten 70 % av kostnadene i brann- og redningsdelen av selskapet.

Kurskostnadene kan heller ikke reduseres. Opplæring av personell er svært viktig for å kunne drive forsvarlig. Vi har et etterslep på brannskolekurs slik at cirka 25 % av vårt personell mangler opplæring de skulle hatt. Når etterslepet er tatt inn vil det være viktig å kunne opprettholde kursvirksomheten, for å unngå nye etterslep.

Blant driftspostene er det noen som ofte ender over budsjett. Her kan særlig drift av kjøretøy nevnes. Det er 16 biler, 10 store og 6 mindre, som vedlikeholdes. Utskifting til nyere bilpark var forventet å gi innsparing, men har så langt ikke gjort det. Dette skyldes særlig at vi inngikk serviceavtale på noen av dem, noe som ikke har lønt seg og vil bli sagt opp. Det er viktig å huske at det ikke er bare drift av bilene i seg selv som føres på denne posten. Denne posten belastes også med vedlikehold av brannmateriell, røykdykkerutstyr, pumper, aggregater og så videre føres her, og utgjør ganske store kostnader.

Avskrivningene er nå på et nivå, etter investering i nye kjøretøy, som bare er litt over hva det var da vi drev og kjøpte brukte kjøretøy de første årene. I perioden 2010 – 2014 var avskrivingskostnadene lavere, men har altså økt igjen i forbindelse med investering i nytt materiell.

Totalt sett er det ikke mulig å finne innsparingspotensial innenfor gjeldende budsjett.

Andre innsparingsmuligheter:

Det ble drøftet om det kan finnes andre måter å oppnå innsparing på. Den eneste muligheten vi ser er da å vurdere strukturen på brannberedskapen. Dersom en eller flere brannstasjoner fjernes kan noe innsparing oppnås.

En enkel vurdering av innsparingspotensial knyttet til de enkelte brannstasjonene, som var presentert for styret i desember, ble gjennomgått i møtet. (Se vedlegg). Det er ikke veldig mye å hente på hver enkelt brannstasjon, blant annet fordi kostnadene til utrykninger vil være de samme uansett om de håndteres av en brannstasjon nær hendelsen eller en lengre unna. (Vil heller øke litt på grunn av lengre kjøretid).

Det er viktig å være klar over at man ikke fritt kan fjerne brannstasjoner. Det må gjøres ny ROS-analyse for å vurdere om det er forsvarlig. Arbeidet med ROS-analyse er omfattende og utgjør i seg selv en kostnad, mest i form av arbeidstimer. Vi kan ikke love ut på forhånd at det er mulig å fjerne noen brannstasjon, før det er nærmere vurdert. Brannsjefen vil også uansett opprettholde sin faglige vurdering av at den nå vedtatt brannordninga er den riktige for området. Det vil være slik at beredskapen blir dårligere i et område hvor man fjerner en brannstasjon, og det må i så fall være politisk vilje til å ta ansvaret for redusert beredskap.

Konklusjonen på møtet er at det kan vurderes å utrede endring av beredskapsstrukturen, med tanke på innsparing.

NOTAT

Vedlegg:

	Sted	Personell	Biler	Kostnad	Antall utrykninger
	Grunn-kostnad Fast personell, kontorer, osv.		 M49	10.220.000,-	
	Melhus Rullerende hjemmevakt med lag av 4	16	 M11 M14	5.290.000,-	69
	Lundamo	9	 M21 M26 M2 båt	1.270.000,-	45
	Korsvegen	9	 M31 M34	1.110.000,- (Med 12 personell)	15
	Gåsbakken	6	 M84	390.000,- (3 personell)	(15)
	Støren Hjemmevakt i helg og høytid med lag av 2	14	 M41 M44 M48	2.830.000,-	50
	Singsås	9	 M54	940.000,-	9
	Budal	9	 M64 M65	890.000,-	7
	Soknedal	9	 M71	950.000,-	14
	Overbefal Rullerende hjemmevakt	4	 M01	1.410.000,-	263
	Total			25.300.000,-	

GBR IKS, Vurdering av mulighet for tilfredsstillende brann- og redningstjeneste i framtida.

Møtested og dato: Melhus brannstasjon, 08.04.2022 kl. 09:30 – 11:00

Virksomhet	Navn	Fork./initialer	Til stede / kopi
Gauldal brann og redning IKS (GBR)	Torstein Rognes, styreleder	TR	x
Gauldal brann og redning IKS	Arild Karlsen, brannsjef	AK	x

Agenda

Besvarelse av spørsmål i punkt 4 i Melhus kommunestyres vedtak i sak 64/21, om forslag til ny brannordning for kommunene Midtre Gauldal og Melhus:

Punkt 4 i kommunestyrets vedtak:

Melhus kommunestyre ber om tilbakemelding fra styret og representantskapet om de vurderer at de klarer å få en fremtidig brann- og redningstjeneste som dekker utfordringsbildet skissert i ny brannordning. Frist for tilbakemelding innen mai 2022.

Referat

Drøfting:

Spørsmålet ble drøftet.

Som grunnlag for ny brannordning var det laget ROS-analyse, forebyggendeanalyse og beredskapsanalyse, slik forskriftene sier det skal gjøres. Disse dokumenterer utfordringsbildet og danner grunnlag for den nye brannordninga, som har en tidshorison på fire år.

Forventningene og kravene til brann og redningsvesenet har økt de siste årene. Det er flere og mer krevende oppgaver enn den gangen det kun handlet om brannslukking. GBR har utstyr og kompetanse til å håndtere de nye oppgavene, slik alle brannvesen må ha. Dette har vi kanskje ikke formidlet godt nok utad. Kompetanseheving og nye tiltak er lovpålagt, og medfører kostnadsøkning.

På bakgrunn av dette dokumenterer brannordninga behov for en del nye tiltak som vil føre til kostnadsvekst de kommende årene. Økningene har direkte sammenheng med samfunnsutviklinga. Når det bygges nye objekter og aktiviteten øker så må beredskapen tilpasse seg dette.

Det er viktig å huske at det er lovpålagte oppgaver som utføres.

En vurdering av kostnadene og eventuelle innsparingsmuligheter ble lagt fram for styret i Ssak 2/22, i styremøte 28. februar 2022, sammen med en tabell som viser kostnadsfordeling mellom brannstasjonene. For å klare å få en framtidig brann- og redningstjeneste som dekker utfordringsbildet er det en klar forutsetning at det bevilges midler til dette, slik det var beskrevet i saken om brannordning.

Det kan se ut til at det er bakenforliggende spørsmål om utviklingen lengre fram i tid som ligger bak kommunestyrets punkt 4 i vedtaket om brannordning.

I beredskapsanalysen er det et avsnitt om forventet utvikling utover de fire årene brannordninga tar høyde for. Der pekes det særlig på vekst i tettstedet Melhus, ny E6 med høy hastighet og stadig flere høye bygninger.

Når Melhus passerer 8000 innbyggere, blir det krav til økt beredskap på dagtid. Dette kan gjøres med dagkasserner av vaktlag, men det kan også tenkes andre løsninger. Vi anser ikke dette som en aktuell problemstilling i denne fireårsperioden.

Ny E6 med høy hastighet betyr økt risiko for innsatspersonell. Så langt ser det ut til at Nye Veier vil bygge sikkerhet inn i veisystemet, slik at dette ikke fører til økte kostnader for brannvesenet.

De mange høye bygningene må etter hvert sikres med bedre kapasitet for slokking og berging i høyden og da må det kanskje etableres bedre tilgang til høyderedskap i beredskap. Dette kan etableres lokalt eller ved oppgradert avtale med nabobrannvesen og avhenger vel mest av hva som er kostnadseffektivt.

Analysene tar ikke stilling til hvordan større tettsted, E6 og høye bygninger skal håndteres i neste revisjon av brannordning, det må gjøres når vi kommer så langt. Det ville blitt feil om vi skulle tatt høyde nå, for risiko som ikke er der fullt ut enda. Både rammevilkår og krav kan se annerledes ut om fire år. Det vil uansett være selskapets eierkommuner som skal ta stilling til nivået, når den tid kommer.

Konklusjonen er at den vedtatt brannordninga dekker utfordringsbildet for de fire årene den tar høyde for. Brann- og redningstjenesten vil være i stand til å håndtere dette utfordringsbildet, forutsatt at de midlene som brannordningsvedtaket legger opp til blir bevilget.

Ut over de fire årene må det forventes behov for nye tiltak og neste revisjon av brannordning må håndtere dette. Dette vil forholde seg slik uansett hvordan brann- og redningstjenesten organiseres, i tråd med øvrig samfunnsutvikling.